

98 سورة البينة

تفسير كشف الاسرار و عدة الابرار

ابوا الفضل رشيدالدين الميبدوي

معروف بتفسير

خواجه عبدالله الانصاري الهروي

تحقيق علي اصغر حكمت

به كوشش: زهرا خالوئی

This page was prepared by Muhmmad Umar Chand

29 September 2021

98- سورة البينة

(لم يكن) - مكية

نوبة الاولى

قوله تعالى: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بنام خداوند فراخ بخشایش
مهربان.

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَ الْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ
ناگرویدگان جهودان و ترسایان و مشرکان عرب بنه خواهستند
گشت از کفر و شرک خویش
حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ (1) تا بایشان آمد کار روشن و نشان پیدا و
مرد استوار.

رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَخْبَرُكُمْ بِالْمَقَالِدِ الَّتِي كُنْتُمْ فِيهَا
رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ پیغامبری از خدای
يَتْلُوا صُحُفًا مُطَهَّرَةً تا میخواند بر ایشان صحیفه‌ها و نامه‌های
پاک داشته از دروغ و غلط و تفاوت و اختلاف.
فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ (2) در آن صحیفه‌ها نبشته‌هاست، حکم‌های
درست پاینده و پا برجای.

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْكُمْ فِيهِمْ
وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ دو گروه نشدند جهودان در کار او
إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ (3) مگر پس آنکه بایشان آمد و
آشکارا شد ایشان را پیغامبری و استواری و راست سخنی او.

وَمَا أَمَرُوا أَنْ يَرْجِعُوا إِلَى الَّذِينَ كَفَرُوا
وَمَا أَمَرُوا و نفرمودند مردمان را
إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مِمَّا رَكَّبُوا بَيْنَ يَدَيْهِمْ
إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مگر آن را که الله را پرستند
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ پاک میدارند او را دین و کردار خوش
حُنَفَاءَ مُسْلِمَانِ الْكَلِمَةِ دینان

وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَ يُحْسِنُوا
وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ و نماز بیای دارند بهنگام
وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ و از مال زکاة دهند

وَ ذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ (4) و دین پاینده اینست.
 إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا ايشان که بنگرویدند
 مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَ الْمُشْرِكِينَ از جهود و ترسا و انباز گیران با
 خدای
 فِي نَارِ جَهَنَّمَ در آتش دوزخ اند
 خَالِدِينَ فِيهَا جاودان در آن
 أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ (5) ايشان بترین همه آفریدگان اند.
 إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ايشان که بگرویدند و
 کردارهای نیک کردند
 أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ (6) ايشان بهینه همه آفریدگان اند.
 جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ پاداش ايشان بنزدیک خداوند ايشان
 جَنَّاتٌ عَدْنٌ بهشت های همیشه است
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ میرود زیر درخت آن جویهای روان
 خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا (7) ايشان جاویدان در آن همیشه.
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ از ايشان خشنود
 وَ رَضُوا عَنْهُ و ايشان از الله خشنود
 ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ (8) این پاداش او راست که خدای را داند و
 ازو بترسد.

النوبة الثانية

این سوره هشت (8) آیتست،
 نود و چهار (94) کلمه،
 سیصد و نود و نه (399) حرف،
 جمله به مدینه فرو آمد.
 بعضی مفسران گفتند: مکی است، به مکه فرو آمد.
 و درین سوره ناسخ و منسوخ نیست.

و في الخبر عن ابي بن كعب قال: قال رسول الله (صلي الله عليه وسلم): «من قرأ سورة «لم يكن» كان يوم القيامة مع خير البرية مسافرا و مقيما»

و عن قتادة عن انس قال: قال رسول الله (صلي الله عليه وسلم) لابي بن كعب: «ان الله عز و جل امرني ان اقرأ عليك: لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا

و في رواية اخرى: «امرني ان اقرأ عليك القرآن».

قال: «و سَمَانِي لَكَ»

قال: نعم

قال: «و قد ذكرت عند رب العالمين».

قال: نعم. فزرقت عيناه.

و في رواية اخرى قال جبرئيل للنبي (صلي الله عليه وسلم): لَمَّا نزلت هذه السورة ان الله يأمرك ان تقرأها ابيا فذكر النبي (صلي الله عليه وسلم) لابي فيكى.

و قال: او ذكرت هناك يا رسول الله.

فقال: «نعم فبذلك فلتفرحوا».

و روى عن سعيد بن المسيب عن ابي الدرداء قال: قال رسول الله (صلي الله عليه وسلم): «لو يعلم الناس ما في لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَعَطَّلُوا الْاَهْلَ وَ الْمَالَ وَ تَعَلَّمُوهَا.

فقال رجل من خزاعة: ما فيها من الاجر يا رسول الله؟

فقال رسول الله (صلي الله عليه وسلم): «لا يقرأها منافق ابدا و لا عبد في قلبه شك في الله و الله ان الملائكة المقربين ليقرءونها منذ خلق الله السماوات و الارض لا يفترون عن قراءتها و ما من عبد يقرأها ليل الا بعث الله ملائكة يحفظونه في دينه و دنياه و يدعون الله له بالمغفرة و الرحمة. فان قرأها نهارا اعطى عليها من التراب مثل ما أضاء عليه النهار و اظلم عليه الليل»

فقال رجل من قيس عيلان: زدنا من هذا الحديث فذاك ابي و امي

يا رسول الله (صلي الله عليه وسلم)!
فقال رسول الله (صلي الله عليه وسلم):

«تَعَلَّمُوا «عَمَّ يَسَاءَلُونَ» وَ تَعَلَّمُوا قِ وَ الْقُرْآنَ الْمَجِيدَ، وَ تَعَلَّمُوا وَ السَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ وَ تَعَلَّمُوا وَ السَّمَاءِ وَ الطَّارِقِ فَإِنَّكُمْ
لو تعلمون ما فيهنّ لعطلتم ما انتم فيه و تعلّمتموهنّ و تقرّبتم الى الله عزّ و جلّ بهنّ فإنّ الله يغفر بهنّ كلّ ذنب الا الشّرك بالله و اعلموا انّ تبارك الذي بيده الملك تجادل عن صاحبها يوم القيامة و تستغفر له من الذّنوب.

قوله: لَمْ يَكُنْ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ هَاهُنَا لِلتَّبِيبِينَ
و قيل للتبويض

و «أَهْلُ الْكِتَابِ»، اليهود و النّصارى و المشركون كفّار العرب
و هم عبدة الاوثان

مُنْفَكِّينَ اى منتهين عن كفرهم و شركهم،
و قال اهل اللّغة: «مُنْفَكِّينَ» زائلين منفصلين.

يقال: فككت الشّيء فانفكّ اى انفصل

«حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ» لفظه مستقبل و معناه الماضى اى «حَتَّى»
اتتهم «البَيِّنَةُ» اى الحجّة الواضحة الظّاهرة الّتى يتميّز بها الحقّ
عن الباطل، يعنى: محمد (صلي الله عليه وسلم) اتاهم بالقرآن
فبيّن لهم جهالتهم و ضلالتهم و دعاهم الى الايمان فهذه الآية فيمن
أمن من الفريقين اخبر أنّهم لم ينتهوا عن الكفر حتّى اتاهم
الرّسول فدعاهم الى الايمان فأمنوا فانقذهم الله من الجهل و الضلالة.

فقال ابن كيسان: معناه «لَمْ يَكُنْ» هؤلاء الكفّار تاركين صفة
محمد (صلي الله عليه وسلم) في كتابهم أنّه نبىّ حتّى بعث فلمّا
بعث تفرّقوا فيه و اختلفوا.

و قيل: لا ينتهون عن كفرهم حتّى يأتهم الموت ثمّ فسّر «البَيِّنَةُ»
فقال: رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَنْتَلُوا صُحُفًا اى كتباً، يعنى: ما يتضمّن

«الصَّحَف» من المكتوب فيها و هو «القرآن» لأنّه كان يتلوا عن ظهر قلبه لا عن كتاب

«مطهّرة» من الباطل و الكذب و الزّور
و قيل: «لا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ». «فيها» اى في تلك
«الصَّحَف» «كتب» يعنى: الآيات و الاحكام «قيّمة» اى عادلة
مستقيمة غير ذات عوج.

يريد بالصَّحَف الطّوامير و الاوراق و بالكتب السّور و الاحكام و
الآيات.

و ما تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ اى ما اختلفوا في امر محمد (صلي
الله عليه وسلم) و ما كَذَّبُوهُ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ محمد و
القرآن، اى لم يختلفوا في مبعثه و كونه نبياّ الا بعد ظهوره بغيا و
حسدا.

قال قوم من المفسرين: من أوّل السّورة الى قوله: فِيهَا كُتِبَ قِيَمَةٌ
حكمها فيمن آمن مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَ الْمُشْرِكِينَ و من قوله: وَ مَا
تَفَرَّقَ حكمه فيمن لم يؤمن مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ بعد قيام الحجّة ثم ذكر
ما امروا به في كتبهم فقال: وَ مَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ اى ما امر
هؤلاء الكفّار «الآ» ان لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ اى موحدّين
لا يشركون «حنفاء» اى مائلين عن الاديان كلّها الى دين الاسلام
و قيل: «حُنَفَاء» مائلين الى الحقّ عادلين عن الباطل
و قيل: حاجّين مختننين واحد الحنفاء حنيف،

و الحنيف في الاصل المستقيم و هو في اهل الملك المسلم تقول:
رجل متحنّف، اى مسلم متعبّد و الحنيف في المسلمين الحاجّ و
المختنن و انما قيل لمائل الرّجلين احنف تفاؤلا كما قالوا للاعمى
بصيرا و للديغ سليما.

و يقيموا الصّلاة المكتوبة في اوقاتها
و يؤتوا الزّكاة عند محلّها و ذلك الذى امروا به دين القيّمة، اى
الملة و الشريعة المستقيمة.

اضاف الدين الى القيمة و هي نعته لاختلاف اللفظين، و العرب
تضيف الشيء الى نعته كثيرا و تجد هذا في القرآن في مواضع
منها قوله: «وَلَدَارُ الْآخِرَةِ» و قال في موضع: «وَلَدَارُ
الْآخِرَةِ» لَانَّ الدَّارَ هِيَ الْآخِرَةُ و تقول: دخلت مسجد الجامع و
مسجد الحرام و ادخلك الله جنَّة الفردوس، هذا و امثاله.
و انت القيمة لَانَّ الآيات هائية فردَّ الدين الى الملة.

و قال النضر بن شميل سألت الخليل بن احمد عن قوله: وَ ذَلِكَ
دِينُ الْقِيَمَةِ فقال: «القيمة» جمع القيم و القيم و القائم واحد و
مجاز الآية و ذلك دين القائمين لله بالتوحيد
ثم ذكر ما للفريقين

فقال: إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَ الْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ فِيهَا يعنى: يوم القيامة.

و قيل: «فى» حكم الله أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ اى «شر» الخليفة
قرأ نافع و ابن عامر «البرئة» بالهمز في الحرفين لانه من
قولهم: براء الله الخلق يبرأهم برا.

قال الله عزَّ و جلَّ: مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا و قرأ الآخرون بالتشديد من
غير همز و له وجهان:

- احدهما انه ترك الهمز و ادخل التشديد عوضا منه
 - و الثاني ان تكون فعيلة من البرى و هو التراب، اى «هُمْ
شَرُّ» من خلق من التراب كقوله: إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ
الصُّمُّ الْبُكْمُ. نزلت في بنى عبد الدار من قريش.
- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ خيارهم
فيه دليل على انهم افضل من الملائكة.

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ اى دخول جنَّات عدن اقامة
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لا يموتون و لا
يخرجون

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ بِإِيمَانِهِمْ وَ رَضُوا عَنْهُ إِذْ نَالُوا مَا ارَادُوا،
و قِيلَ: رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ بِجَمِيلِ ثَنَائِهِ وَ جَزِيلِ أَنْعَامِهِ عَلَيْهِمْ وَ
ارَادَتِهِ الْإِحْسَانَ بِهِمْ
وَ رَضُوا عَنْهُ حَيْثُ فَرَحُوا بِمَا آتَاهُمْ مِنَ الثَّوَابِ.
و قِيلَ: «رَضَى» أَعْمَالَهُمْ وَ «رَضُوا» ثَوَابَهُ
و قِيلَ: رَضَا الْخَلْقُ عَنِ اللَّهِ رِضَاهُمْ بِمَا يَرُدُّ عَلَيْهِ مِنْ أَحْكَامِهِ وَ
رِضَاهُ عَنْهُمْ أَنْ يَوْفَقَهُمُ لِلرِّضَا عَنْهُ.
و قِيلَ: الرِّضَا يَنْقَسِمُ قِسْمَيْنِ
• رِضَا بِهِ
• وَ رِضَا عَنْهُ،

○ فَالرِّضَا بِهِ رَبًّا وَ مَدَبِّرًا،
○ وَ الرِّضَا عَنْهُ فِيمَا يَقْضَى وَ يَقْدَرُ.
و قَالَ السَّرِيُّ: إِنْ كُنْتَ لَا تَرْضَى عَنِ اللَّهِ فَكَيْفَ تَسْأَلُهُ الرِّضَا
عَنْكَ
ذَلِكَ لِأَنَّ خَشْيَ رَبِّهِ أَيْ ذَلِكَ الْخُلُودُ فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ وَ رِضَا اللَّهِ
لِمَنْ خَافَ رَبَّهُ وَ لَزِمَ طَاعَتَهُ وَ تَرَكَ مَخَالَفَتَهُ.
و قِيلَ: لِأَنَّ خَشْيَ رَبِّهِ أَيْ لِمَنْ عِلْمُهُ مِنْ قَوْلِهِ: فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا
قَالَ بَعْضُ الْمَفْسَّرِينَ: فَالْعُلَمَاءُ خِيَارُ الْأُمَّةِ بِالنَّصِّ إِذَا.

النوبة الثالثة

قوله تعالى: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اسم عزيز تتصل اليه
المذنبون فغفرهم،
و توكل عليه العابدون فجبرهم،
و توسل اليه المطيعون فوصلهم و نصرهم،
و تعرّف اليه العالمون فبصرهم،
و تقرب اليه العارفون فقرّبهم،

لَكِنَّهُ فِي جَلَالِهِ حَيَّرَهُمْ.

هزاران سال گذشت تا خلق عالم در سماع این نام سرگردانند،
غایت و نهایت ذات و صفات وی می‌ندانند،
قومی در میدان‌اند و قومی بیرون میدان‌اند.

• همه بسته امر،

• خسته نهی،

• در قید تکلیف،

• در انتظار وعد،

• در بند وعید،

• بر امید یافت،

و حضرت صمدیت منزّه از ادراک او هام،

مقدس از احاطت افهام.

عقلی که از جلال وی اندیشد معقول شود،

فهمی که از جمال وی ادراک جوید ذلیل گردد،

و همی که از کمال وی علم خواهد متحیر گردد،

• عقل عاجز

• و فهم قاصر

• و وهم متحیر

• و علم مقصّر

• و طبع ذلیل

• و قلب کسیر

• و سرّ اسیر

• و جمال او بر قدر جلال او،

• و جلال او بر وفق جمال او:

بیار پور مغانه، بده بیور مغان

که روستم را هم رخس روستم کشدا.

و لوجهها من وجهها قمر و لعینها من عینها کحل.

قوله تعالى: لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ نَزُولَ آيَةٍ فِيهِمْ لِيَمُنَّ بِهِمْ وَتَكُونَ آيَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْيَوْمِ الْآخِرِ. در شأن قومی است که ایمان آوردند از هر دو فریق، از اهل کتاب و مشرکان قریش.

ربّ العزّة از ایشان خبر داد که در کفر و شرک مانده بودند، تا بوقت بعثت مصطفی (صلي الله عليه وسلم). چون آفتاب وحی سر از مطلع خویش بر زد و آن مهتر کونین و سیّد خافقین را کسوت نبوّت و رسالت پوشانیدند و طلعت رسالت چهره جمال خویش بخلق نمود، رأفت و رحمت نبوّت که: بِالْمُؤْمِنِينَ رَوْفٌ رَحِيمٌ دست کرم بر سر آن قوم نهاد تا از آلائش کفر پاک شدند و بعزّ اسلام و آرایش ایمان عزیز گشتند. آن روز که سرا پرده شریعت احمد مرسل در بطحاء مکه نصب کردند، دست فضل محمدی بیامد و نقش تخلیط کفار قریش محو کرد و تلبیس ابلیس را ناچیز کرد. منادی دولت محمد مصطفی (صلي الله عليه وسلم) ببازار زمانه برآمد و این نداء عهد در داد که: رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُوا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً فِيهَا كُتِبَ قَيِّمَةٌ.

رسول خدا، سیّد انبیا، مقدّم اصفیا، تاج اولیا که در فلك نبوّت ماه است و لشگر انبیا را شاه است و عاصیان را پناه است، در چهار بالش دولت نبوّت و مسند عزّ رسالت نشست و صحیفه شریعت از هم باز کرد. کتاب آسمانی و نامه ربّانی بر خلق میخواند و نثار توحید بر سر مؤمنان می افشاند.

این ندا و این آواز باسماع دوستان رسید، همه از میقات نهاد خود بیکبار لَبَّيْكَ اسلام برآوردند.

• بلال حبشی با روی سیاه و دلی چون ماه رنج میدید و جفای مشرکان می کشید، گرد مکه همی گردید و بامید

جمال آن مهتر عالم همی‌دوید که این چه بوی است که
در حبشه بمشام من رسید؟!

- صهیب رومی می‌تاخت با دلی پر درد و رخی زرد که
چه سلسله لطف است که ما را از روم بکشید؟
- سلمان فارسی میگفت که: این عطری است که جز در
بازار نیاز ما نفروشد!
- عمار یاسر آواز می‌داد که: «اَنّی لاجد ریح یوسف»
- بو ذر غفاری فریاد همی کرد که:

باد جوی مولیان آید همی

بوی یار مهربان آید همی

ای دریغا که آن مهتر بدین عالم در آمد و رفت و کس قدر وی
بحقیقت نشناخت!

ای دریغا که آن آفتاب جمال در میان میغ نهان شد و کس را از
وی بحقیقت خبر نه:

ای درّ بچنگ آمده در عمر دراز

آورده ترا ز قعر دریا بفراز

غوّاص ترا نهاده بر دست ز ناز

افتاده ز دست و باز دریا شده باز!

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

الله تعالی درین آیت بندگان را عبادت میفرماید و در عبادت
اخلاص میفرماید.

روش اخلاص در عبادت چون روش رنگست در گوهر. هر
گوهر که رنگ ندارد، سنگی بود بی قیمت،

هر عبادت که با وی اخلاص نبود جان‌کنندی بود بی ثبوت.
اخلاص آتشی است که در سینه مؤمن برافروزند تا هر آنچه در
آن سینه دون حقّ بود بسوزد،

دست وی از محارم برشته اخلاص استوار کنند تا دست جز بحلال نبرد.

بدیده در اغیار ننگرد،
بسینه از دنیا و عقبی نیندیشد،
قوت شهوت منقاد وی گردد.
مخلص اوست که

- نفس وی در وی متحیر شده،
- حرص را وداع کرده،
- بخل بهزیمت شده،
- بیخ حسد از سینه بر کنده،
- خلق عالم را برادر گشته،
- کبر از سر فرو نهاده،
- لباس تواضع پوشیده،
- زبان نصیحت گشاده،
- گل شفقت شکفته،
- اسباب تفرقت از راه وی برخاسته،

چون قدم اینجا رسید، بسر راه اخلاص رسید.

يٰك ركن از ارکان عبادت قیام کردنست بفرائض و سنن،
چنان که گفت جلّ جلاله: وَ يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَ ذَلِكَ
دِينُ الْفَيْمَةِ

دین پاینده آنست که نماز بپای دارند بهنگام، شرائط و ارکان آن
بجای آورده، خضوع و خشوع در دل آورده که: فِي صَلَاتِهِمْ
خَاشِعُونَ.

- نظر الله پیش چشم خویش داشته که: المصلی یناجی ربه.
- در ساعت تکبیر روی بعالم کبریا آورده،
- بسلاح «اعوذ بالله» شیطان را هزیمت کرده،

- بدام بسم الله یمن و برکت صید کرده،
 - سوره فاتحه را مفتاح خیرات کرده،
 - بخواندن سوره سیرت ملائکه گرفته،
 - در صف نماز صفهای اهل صفوت یاد کرده،
 - در رکوع خشوع آورده،
 - در سجود بمحلّ شهود رسیده،
 - در تشهّد حقّ را مشاهد گشته،
 - روح پیغامبر را ریحان صلوات فرستاده،
 - بسلام خلق را از بلاء خود مسلم داشته.
- چنین نماز کننده متابع رسول (صلي الله عليه وسلم) بود
و چنین نماز مستوجب قبول بود
و حاصلش رضوان خداوند غفور بود.
- اینست که در آخر سوره گفته: رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَ رَضُوا عَنْهُ
ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ.

Tahqeeq Ali Asghar Hikmat

Composed by Zahraa Khaloee

Page prepared by Muhammad Umar Chand 29 September 2021